

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

THE CURRENT STATE OF FINANCIAL PROVISION OF EDUCATION IN UKRAINE

Стаття присвячена актуальним питанням фінансового забезпечення освіти в Україні. Проаналізовано достатність бюджетного фінансування освіти відносно валового внутрішнього продукту. Проведено моніторинг фінансування освітньої сфери в розрізі ланок і рівнів бюджетної системи. Оцінено видатки зведеного бюджету України в частині загального та спеціального фондів. Проаналізовано динаміку та структуру видатків зведеного бюджету України на освіту в розрізі функціональної та економічної класифікації. Узагальнено ключові тенденції й специфіку фінансового забезпечення вітчизняної освіти в останні роки. Визначено основні напрями удосконалення фінансового забезпечення освітньої сфери в контексті Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року з урахуванням інтересів основних учасників освітнього процесу – здобувачів освіти та їх законних представників, держави, освітніх закладів, роботодавців, суспільства в цілому.

Ключові слова: освіта, фінансове забезпечення освіти, видатки зведеного бюджету на освіту, видатки державного бюджету на освіту, видатки місцевих бюджетів на освіту.

Стаття посвящена актуальним вопросам финансового обеспечения образования

в Украине. Проанализирована достаточность бюджетного финансирования образования относительно ВВП. Проведен мониторинг финансирования образовательной сферы в разрезе звеньев и уровней бюджетной системы. Оценены расходы сводного бюджета Украины в части общего и специального фондов. Проанализирована динамика и структура расходов сводного бюджета Украины на образование в разрезе функциональной и экономической классификации. Обобщены ключевые тенденции и специфика финансового обеспечения отечественного образования в последние годы. Определены основные направления совершенствования финансового обеспечения образовательной сферы в контексте Национальной стратегии развития образования в Украине на период до 2021 года с учетом основных участников образовательного процесса – соискателей образования и их законных представителей, государства, образовательных учреждений, работодателей, общества в целом.

Ключевые слова: образование, финансовое обеспечение образования, расходы консолидированного бюджета на образование, расходы государственного бюджета на образование, расходы местных бюджетов на образование.

УДК 336.5:371 (477)

Руденко В.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Вінницький навчально-науковий інституту економіки
Тернопільського національного економічного університету

The article is devoted to the actual issues of the financial provision of education in Ukraine, which is considered as investment in human capital, which, if properly managed, should provide positive effects, social and economic growth and increase the competitiveness of the country. The sufficiency of budget financing of education in relation to gross domestic product is analyzed. The monitoring of financing of the educational sphere in terms of links and levels of the budget system is carried out. The expenditures of the consolidated budget of Ukraine in the part of general and special funds are estimated. The dynamics and structure of expenditures of the consolidated budget of Ukraine for education in the context of functional and economic classification are analyzed. The main tendencies and specifics of financial support of the national education in recent years are summarized, namely: the lack of statistical accounting in the field of financial provision of private educational institutions and the financial flows of education from extrabudgetary sources; the irrationality of the structure of the financial provision of education, the evidence of which is the nominal growth of budget expenditures on education financing in value terms when they are reduced in percentage terms to GDP; financing of state and communal educational institutions, mainly at the expense of local self-government bodies, whose willingness to fully assume financial obligations in this area is low; insufficient financial support for the development of non-formal education of children and adults, etc. The main directions of improvement of the financial provision of the educational sphere in the context of the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the period up to 2021 are determined, taking into account the interests of the main participants in the educational process – the applicants of education and their legal representatives, the state, educational institutions, employers, society as a whole. In particular, the priority ways to improve the financial provision of education in Ukraine should be: multi-channel revenue and consolidation of extra-budgetary sources of funding; activation of the transfer of educational institutions to self-financing; further development of mechanisms that promote the development of economic and financial autonomy of educational institutions; implementation of a set of measures to increase the investment attractiveness of educational institutions; extension of the system of program-target financing of educational institutions.

Key words: education, financial provision of education, expenditures of the consolidated budget for education, expenditures of the state budget for education, expenditures of local budgets for education.

Постановка проблеми. Фінансове забезпечення освіти розглядається як інвестиції в людський капітал, які при належному управлінні мають забезпечувати позитивні ефекти, соціально-економічне зростання та підвищення конкурентоспроможності країни. Протягом останніх років у фінансовому забезпеченні освіти відбуваються радикальні зрушення, зокрема впроваджуються принципи адресного фінансування здобувача освіти та відповідальності об'єднаних територіальних громад за формування достатнього обсягу фінансових ресурсів для освітньої сфери, зобов'язання з фінансування професійно-

технічних закладів освіти поступово передаються на місцевий рівень, відбувається трансформація структури видатків державного бюджету на вищу освіту тощо. У таких умовах дослідження стану фінансового забезпечення освіти в Україні та пошук ефективних шляхів його удосконалення набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти фінансового забезпечення освіти висвітлені у наукових працях вітчизняних і зарубіжних учених: Я.Г. Бучковської, О.Д. Василика, А.С. Воронцової, С.Г. Дзюби, Т.П. Затонацької, С.О. Коваленко, Н.В. Коверника,

Т.П. Настич, Н.В. Олексик, Р.В. Якубовського, А.О. Яроша та інших.

Незважаючи на те, що у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі представлений широкий спектр результатів наукових досліджень із фінансового забезпечення освіти, існує низка невіршених проблем у даній сфері. Наявні суперечливі підходи до організації фінансового забезпечення освіти, формування його джерел, форм і методів, оцінки специфіки функціонування, визначення напрямів модернізації. Специфіка фінансових процесів в освіті, зокрема у її фінансовому забезпеченні, вимагає наукового осмислення, детального аналізу та обґрунтування конкретних пропозицій щодо покращення фінансового забезпечення освітньої сфери.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у вивченні практики фінансового забезпечення освіти в Україні, аналізі стану її бюджетного фінансування, визначенні пріоритетних шляхів його удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні державна турбота про освіту – це турбота про створення потенціалу економічного зростання як найважливішого фактора у забезпеченні національної безпеки та добробуту країни, благополуччя кожного громадянина, виходу держави на міжнародну арену. Саме фінансові вкладення в освіту визнаються одними з найважливіших інвестицій у людський капітал. Навіть у Законі України «Про освіту» закріплено, що держава має забезпечити загальні асигнування на освіту в розмірі не менше 7% ВВП за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством [1].

У 2013-2017 роках видатки зведеного бюджету України на освіту мали тенденцію до зростання (рис. 1).

Протягом 2013-2017 років видатки зведеного бюджету України на освіту збільшилися у 1,69 рази, що носить більше номінальний характер, який пояснюється темпами інфляції, ніж реальним зростанням видатків, оскільки у відсотковому відношенні до ВВП та загальних видатків зведеного бюджету видатки на освіту не збільшувалися. Навпаки, спостерігалася тенденція до скорочення частки видатків зведеного бюджету на освіту як відносно обсягу ВВП (з 7,20% у 2013 році до 5,96% у 2017 році), так і обсягу загальних видатків зведеного бюджету (з 20,86% у 2013 році до 16,83% у 2017 році).

У 2013-2017 роках найбільшу тенденцію до зростання демонстрували видатки місцевих бюджетів України на освіту (рис. 2).

Так, видатки державного бюджету України на освіту збільшилися у 1,33 рази, тоді як видатки місцевих бюджетів України на освіту зросли у 1,83 рази, що обумовлено зростанням посадових окладів працівників освітньої сфери, а також підвищенням цін на продукти харчування, предмети, обладнання та матеріали, зростанням тарифів на житлово-комунальні послуги, що збільшили вартість утримання освітніх закладів.

Зауважимо, що у 2013-2017 роках частка видатків місцевих бюджетів на освіту у загальних видатках зведеного бюджету на освіту в середньому становила 73,10% і мала тенденцію до зростання. Така ситуація пов'язана із тим, що Бюджетним кодексом України за місцевими бюджетами закріплено проведення видатків, що забезпечують населення жит-

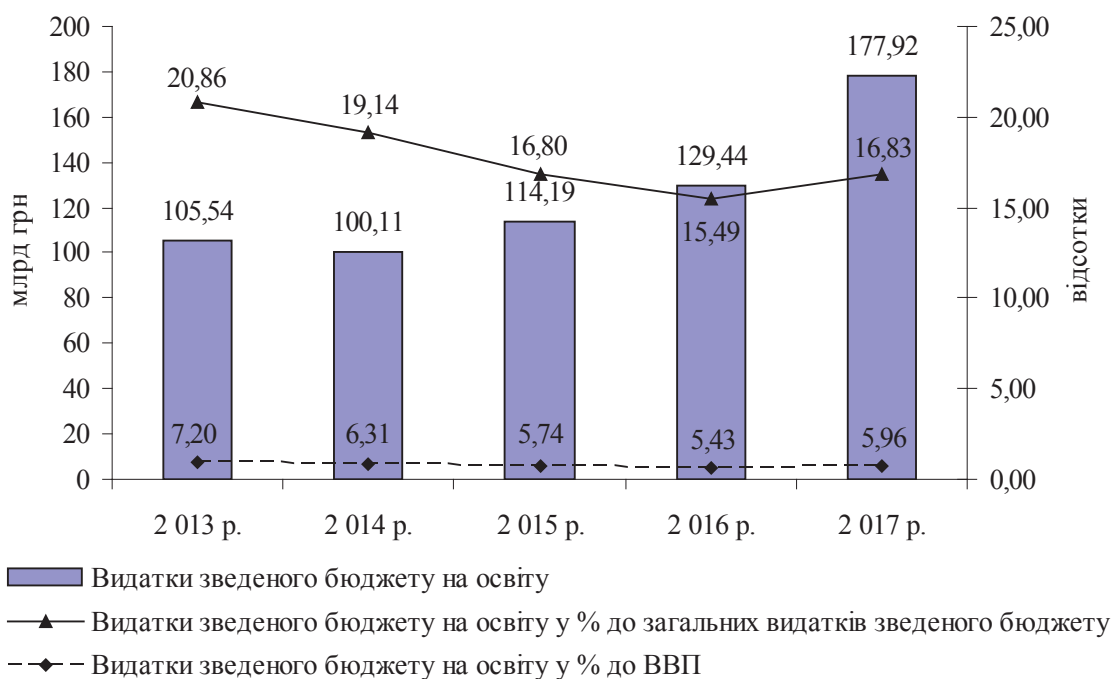

Рис. 1. Динаміка видатків зведеного бюджету України на освіту у 2013-2017 роках

Джерело: розраховано та складено автором на основі [2; 3]

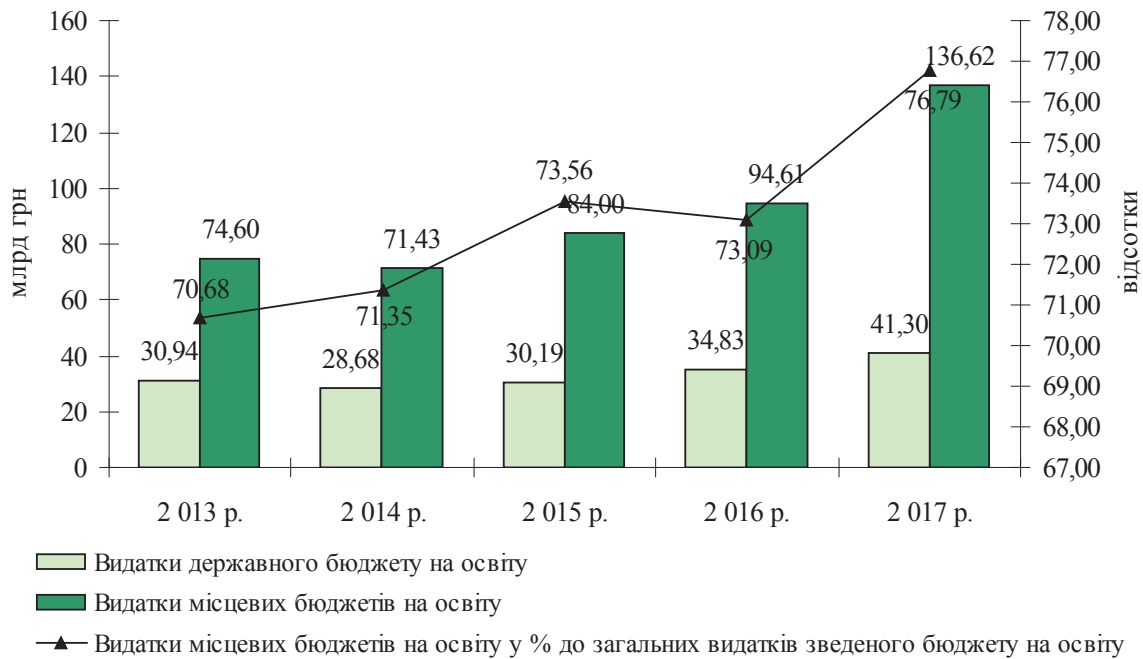

Рис. 2. Динаміка видатків на освіту в розрізі ланок бюджетної системи України у 2013-2017 роках

Джерело: розраховано та складено автором на основі [2]

тево необхідними суспільними благами та послугами, серед яких чільне місце посідає освіта.

У 2013-2017 роках найбільший приріст спостерігався за видатками на освіту, що здійснюються із республіканського (АРК) й обласних бюджетів, а також бюджетів міст Києва і Севастополя (табл. 1).

У 2017 році видатки на освіту, що здійснюються з республіканського (АРК), обласних, міських Києва і Севастополя бюджетів, демонстрували найбільше зростання в порівнянні з 2013 і 2016 роками на 75,72% і 49,83% відповідно. Це обумовлено тим, що в останні роки здійснювалася передача закладів вищої освіти I-II рівня акредитації у комунальну власність та поступове переведення їхнього фінансування на місцеві бюджети. Переведення коледжів та технікумів на місцеві бюджети, здебільшого на області, було передбачене змінами до Бюджетного кодексу Укра-

їни, які були прийняті в кінці 2014 року. У 2017 році видатки на освіту, що здійснюються з державного бюджету, демонстрували найменше зростання в порівнянні з 2013 і 2016 роками на 33,48% і 18,58% відповідно, що пов'язано із передачею повноважень щодо фінансування закладів вищої освіти I-II рівня акредитації на рівень місцевих бюджетів.

У 2013-2017 роках найбільші видатки на освіту здійснювалися за рахунок загального фонду зведеного бюджету України (рис. 3).

Так, видатки загального фонду зведеного бюджету України на освіту збільшилися у 1,63 рази, тоді як видатки спеціального фонду зведеного бюджету України на освіту зросли у 2,01 рази. Відзначимо, що у 2013-2017 роках частка видатків спеціального фонду у загальних видатках зведеного бюджету на освіту в середньому становила 16,23% і мала

Таблиця 1

Динаміка видатків на освіту в розрізі ланок бюджетної системи України у 2013-2017 роках, млрд грн

Ланки бюджетної системи	Роки					Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2013	2017/2016
Державний бюджет	30,94	28,68	30,19	34,83	41,30	33,48	18,58
Республіканський (АРК), обласні, міські (міст Києва та Севастополя) бюджети	17,32	16,93	20,99	20,29	30,40	75,52	49,83
Бюджети міст республіканського (АРК) та обласного підпорядкування	25,45	23,46	26,93	33,99	46,34	82,08	36,33
Районні бюджети	25,64	24,89	30,27	32,33	44,41	73,21	37,36
Бюджети міст районного підпорядкування	1,56	1,57	1,45	1,21	1,50	-3,85	23,97
Селищні бюджети	1,47	1,39	1,28	1,12	1,38	-6,12	23,21
Сільські бюджети	3,16	3,19	3,08	2,78	3,51	11,08	26,26
Бюджети ОТГ	-	-	-	2,89	9,08	100,0	214,19
Зведений бюджет	105,5	100,1	114,2	129,4	177,9	68,58	37,45

Джерело: розраховано та складено автором на основі [4-8]

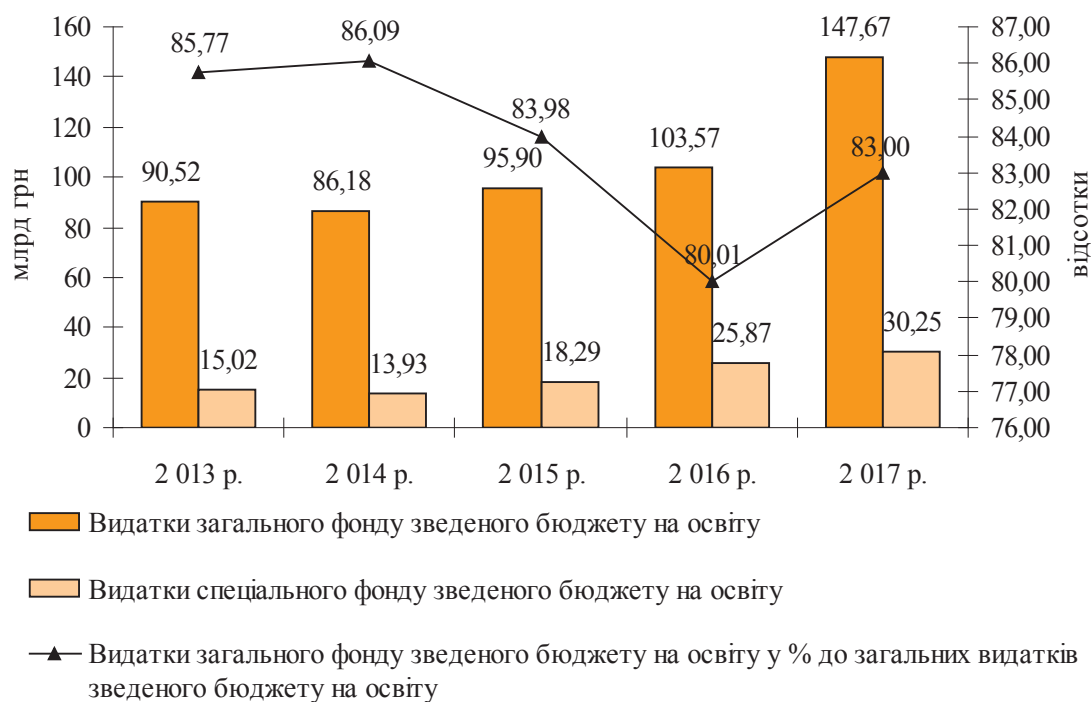

Рис. 3. Динаміка видатків зведеного бюджету України на освіту в розрізі фондів у 2013-2017 роках

Джерело: розраховано та складено автором на основі [2]

переважну тенденцію до розширення. Це свідчить про диверсифікацію обсягів і джерел фінансування закладів освіти за рахунок власних надходжень, які зараховуються до спеціального фонду бюджету.

У 2013-2017 роках найбільшими темпами зростали поточні видатки зведеного бюджету України на освіту (табл. 2). Так, поточні видатки зведеного бюджету України на освіту збільшилися у 1,60 рази. Серед них найбільшими темпами зросли у 2017 році порівняно з 2013 і 2016 роками на 167,16% і 165,85% відповідно видатки на соціальне забезпечення, що пов'язано із значним збільшенням видатків на виплату стипендій. Протягом 2013-2017 років капітальні видатки зведеного бюджету України на освіту збільшилися у 3,75 рази. Це пояснюється значним зростанням у 2016-2017 роках видатків

на придбання обладнання і предметів довгострокового користування, а також видатків на капітальний ремонт освітніх закладів.

У 2013-2017 роках у структурі видатків зведеного бюджету України на освіту значно переважали видатки поточного характеру (рис. 4). Вказане свідчить про недостатнє використання бюджетних коштів в якості інструмента фінансування інвестицій в освіту. У таких умовах унеможливується ефективний вплив державних і місцевих органів влади на здійснення інвестицій у людський капітал, зокрема з використанням інструментарію бюджетного фінансування пріоритетних інвестиційних та інноваційних проектів, які мають важливе значення в контексті розвитку освітньої сфери в Україні.

Таблиця 2

Динаміка видатків зведеного бюджету України на освіту в розрізі економічної класифікації у 2013-2017 роках, млрд грн

Видатки за економічною класифікацією	Роки					Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2013	2017/2016
Поточні видатки, у т.ч.:	102,47	97,76	109,0	117,94	163,97	60,02	39,03
Оплата праці з нарахуваннями	56,58	54,04	57,76	61,87	97,57	72,45	57,70
Використання товарів і послуг	43,78	41,75	49,07	53,89	60,83	38,94	12,88
Поточні трансферти	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	100,00	0,00
Соціальне забезпечення	2,04	1,89	2,02	2,05	5,45	167,16	165,85
Інші поточні видатки	0,06	0,07	0,13	0,11	0,1	66,67	-9,09
Капітальні видатки, у т.ч.:	3,07	2,35	5,2	11,5	13,95	354,40	21,30
Придбання основного капіталу	2,36	1,70	3,82	7,95	10,64	350,85	33,84
Капітальні трансферти	0,71	0,65	1,38	3,55	3,31	366,20	-6,76
Всього видатків зведеного бюджету на освіту	105,54	100,11	114,19	129,44	177,92	68,58	37,45

Джерело: розраховано та складено автором на основі [4-8]

Рис. 4. Структура видатків зведеного бюджету України на освіту в розрізі економічної класифікації у 2013-2017 роках

Джерело: розраховано та складено автором на основі [4-8]

Частка поточних видатків у загальних видатках зведеного бюджету на освіту в середньому становила 94,69% і мала тенденцію до скорочення. Відбувалося поступове зростання питомої ваги капітальних видатків у структурі видатків зведеного бюджету на освіту, що вказує на розширення матеріально-технічного забезпечення діяльності освітніх закладів.

У 2013-2017 роках у структурі видатків зведеного бюджету України на освіту значно переважали видатки на загальну середню освіту (табл. 3). Так, частка видатків на загальну середню освіту у загальних видатках зведеного бюджету на освіту була найбільшою та в середньому становила 43,77%. Питома вага видатків на вищу освіту у загальних видатках зведеного бюджету на освіту в

середньому становила 26,58%, а частка видатків на дошкільну освіту в середньому складала 15,46%. Частка інших видатків зведеного бюджету на освіту в середньому варіювала в межах 14,19%, що свідчить про приділення недостатньої уваги фінансуванню післядипломної та позашкільної освіти, програм матеріального забезпечення, фундаментальних та прикладних досліджень і розробок.

Таким чином, у 2013-2017 роках спостерігалось постійне зростання видатків зведеного бюджету України на освіту. Процеси бюджетної децентралізації, розпочаті у 2015 році, позначилися на зменшенні частки видатків на освіту у державному бюджеті та відповідному її збільшенні у видатках місцевих бюджетів за усіма освітніми рівнями.

Таблиця 3

Структура видатків зведеного бюджету України на освіту в розрізі функціональної класифікації у 2013-2017 роках

Рівні освіти	2013 р.		2014 р.		2015 р.		2016 р.		2017 р.	
	Сума, млрд грн	Частка, %	Сума, млрд грн	Частка, %	Сума, млрд грн	Частка, %	Сума, млрд грн	Частка, %	Сума, млрд грн	Частка, %
Дошкільна освіта	15,7	14,8	15,2	15,2	18,1	15,9	20,1	15,5	28,2	15,9
Загальна середня освіта	44,2	41,9	42,4	42,4	49,7	43,5	56,5	43,7	84,4	47,4
Професійно-технічна освіта	6,4	6,0	5,9	5,9	6,2	5,4	6,2	4,8	8,3	4,7
Вища освіта	30,0	28,4	28,3	28,3	31,0	27,1	35,2	27,2	38,8	21,8
Післядипломна освіта	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	0,8	1,1	0,8	1,4	0,8
Позашкільна освіта	4,7	4,5	4,4	4,4	4,8	4,2	5,4	4,2	7,8	4,4
Програми матеріального забезпечення	0,5	0,5	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4	0,3	0,4	0,2
Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,6	1,1	0,6
Інші заклади та заходи у сфері освіти	2,4	2,3	2,3	2,2	2,6	2,2	3,7	2,9	7,5	4,2
Всього видатків зведеного бюджету на освіту	105,5	100	100,1	100	114,2	100	129,4	100	177,9	100

При цьому у рахунок видатків на освіту зараховувалися й інші видатки, зокрема видатки соціального спрямування (соціальні та академічні стипендії, видатки на харчування тощо), що в підсумку штучно завищило обсяг видатків на освітні потреби.

Разом з тим, в Україні прийнята Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, яка визначила фінансове та матеріально-технічне забезпечення освіти необхідною передумовою для надання фізичним особам якісних освітніх послуг згідно із сучасними запитами кожної особистості та потребами інноваційного розвитку країни [9].

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року визначено напрями вдосконалення фінансового забезпечення освіти, які відображено на рис. 5.

Реалізація зазначених у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року заходів дозволить знизити такі ризики фінансового забезпечення освітньої сфери: незворотності платежів при навчанні в кредит або в розстрочку; скорочення бюджетного фінансування; неефективного використання коштів на потреби освіти;

впливу кризових явищ у внутрішньому та зовнішньому середовищі сфери освіти.

Загалом удосконалення фінансового забезпечення освіти має полягати в ревізії та актуалізації наявних методів і механізмів фінансового забезпечення освітніх процесів. Найбільш дієві та ефективні необхідно використовувати з урахуванням поточних умов у світовій економіці. Даний процес неможливий без включення основних учасників освітнього процесу – здобувачів освіти та їх законних представників, держави, освітніх закладів, роботодавців, суспільства в цілому [10, с. 182].

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз існуючої системи фінансового забезпечення освіти в Україні у 2013-2017 роках дозволив виділити такі специфічні характеристики: по-перше, відсутній статистичний облік у сфері фінансового забезпечення приватних освітніх закладів та щодо фінансових потоків на освіту з позабюджетних джерел; по-друге, нераціональність структури фінансового забезпечення освіти, свідченням якої є номінальне зростання бюджетних видатків на фінансування освіти у вартісному виразі при їх зниженні у відсотковому відношенні до ВВП; фінансу-

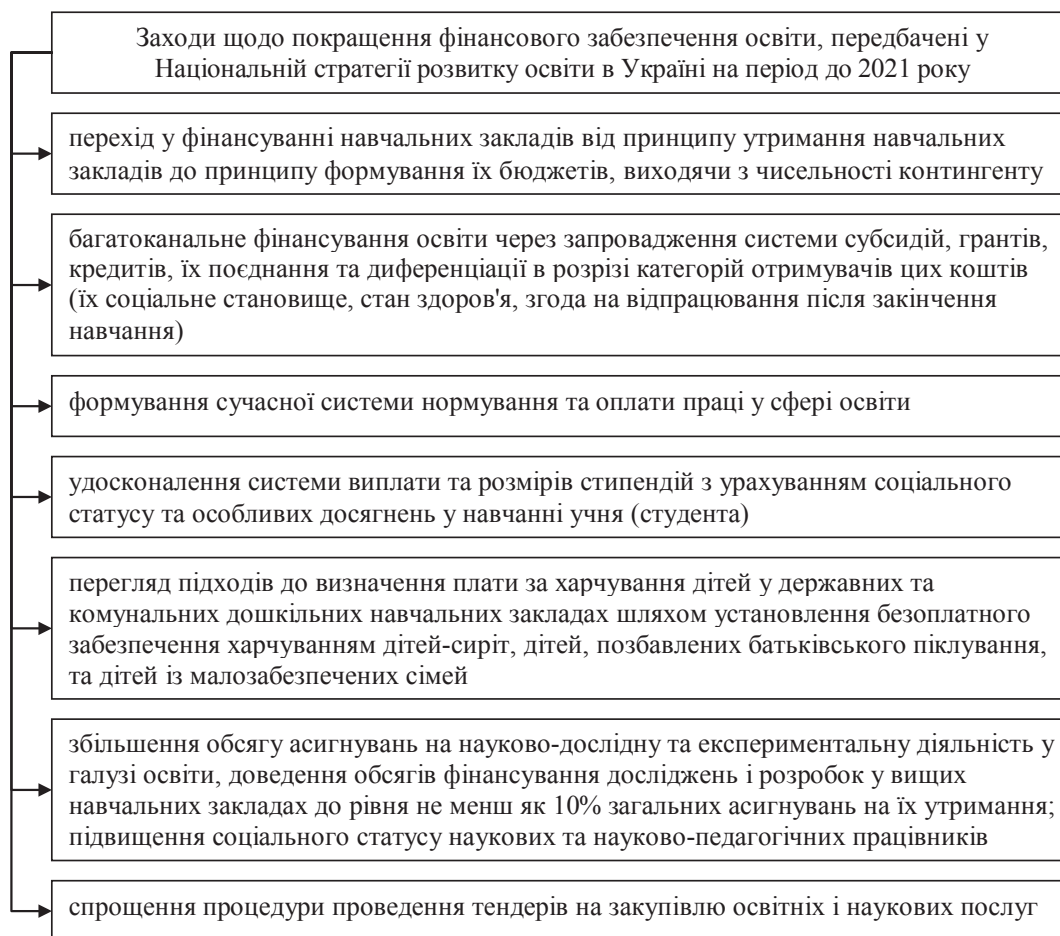

Рис. 5. Заходи з удосконалення фінансового забезпечення освіти у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року

Джерело: складено автором на основі [9]

вання державних і комунальних закладів освіти, в основному, за рахунок коштів органів місцевого самоврядування, готовність яких до повноцінного прийняття на себе фінансових зобов'язань у цій сфері є низькою; недостатнє фінансове забезпечення розвитку неформальної освіти дітей та дорослих (найбільше коштів у структурі загальних видатків на освіту виділялося на фінансування загальної середньої та вищої освіти) тощо.

Пріоритетними напрямками удосконалення фінансового забезпечення освіти в Україні мають стати: багатоканальне надходження та консолідація позабюджетних джерел фінансування; активізація роботи з переведення освітніх закладів на самофінансування шляхом забезпечення їх автономії та інтеграції в економічне середовище; подальший розвиток механізмів, що сприяють розвитку економічної і фінансової самостійності освітніх закладів; реалізація комплексу заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості закладів освіти, що стимулюють приплив фінансових, матеріальних та інтелектуальних ресурсів; розширення системи програмно-цільового фінансування шляхом збільшення числа освітніх закладів, що фінансуються на основі середньострокових і довгострокових цільових програм.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. №2145-VIII. Дата оновлення: 05.09.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 20.01.2019).
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index> (дата звернення: 20.01.2019).
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.01.2019).
4. Бюджет України 2013: стат. зб. / Міністерство фінансів України. Київ, 2014. 244 с. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/bjudzhet-ukraini-2013?category=bjudzhet&subcategory=2013-budget> (дата звернення: 13.12.2018).
5. Бюджет України 2014: стат. зб. / Міністерство фінансів України. Київ, 2015. 307 с. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/Budget%20of%20Ukraine%202014%20\(mfugovua\)%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Budget%20of%20Ukraine%202014%20(mfugovua)%20(1).pdf) (дата звернення: 13.12.2018).
6. Бюджет України 2015: стат. зб. / Міністерство фінансів України. Київ, 2016. 307 с. URL: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202015%20\(with%20cover\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202015%20(with%20cover).pdf) (дата звернення: 13.12.2018).
7. Бюджет України 2016: стат. зб. / Міністерство фінансів України. Київ, 2017. 315 с. URL: <https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202016.pdf> (дата звернення: 13.12.2018).
8. Бюджет України 2017: стат. зб. / Міністерство фінансів України. Київ, 2018. 307 с. URL: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202017%20\(publish\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202017%20(publish).pdf) (дата звернення: 13.12.2018).

9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: схвал. Указом Президента України від 25.06.2013 р. №344/2013. Дата оновлення: 25.06.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 20.01.2019).

10. Коварник Н.В. Оптимальні шляхи фінансового забезпечення освіти в Україні. *Економічний вісник університету*. 2015. Вип. 27/1. С. 178-183.

REFERENCES:

1. Verkhovna Rada Ukraine (2017). Zakon Ukrainy «Pro osvitu» vid 05 veresnia 2017 no. 2145-VIII [Law of Ukraine «On Education» dated September 5, 2017 no. 2145-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
2. Ofitsiyni sait Derzhavnoi kaznacheiskoi sluzhby Ukrainy. Available at: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index> (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
3. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
4. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2014) *Biudzhet Ukrainy 2013* [Budget of Ukraine 2013], Kyiv. Available at: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/bjudzhet-ukraini-2013?category=bjudzhet&subcategory=2013-budget> (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
5. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2015) *Biudzhet Ukrainy 2014* [Budget of Ukraine 2014], Kyiv. Available at: [file:///C:/Users/User/Downloads/Budget%20of%20Ukraine%202014%20\(mfugovua\)%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Budget%20of%20Ukraine%202014%20(mfugovua)%20(1).pdf) (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
6. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2016) *Biudzhet Ukrainy 2015* [Budget of Ukraine 2015], Kyiv. Available at: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202015%20\(with%20cover\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202015%20(with%20cover).pdf) (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
7. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2017) *Biudzhet Ukrainy 2016* [Budget of Ukraine 2016], Kyiv. Available at: <https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202016.pdf> (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
8. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2018) *Biudzhet Ukrainy 2017* [Budget of Ukraine 2017], Kyiv. Available at: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202017%20\(publish\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Budget%20of%20Ukraine%202017%20(publish).pdf) (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
9. Prezydent Ukrainy (2013). Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku vid 25 lypnia 2013 no. 344/2013 [National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021 dated June 25, 2013 no. 344/2013]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (accessed 20 January 2019). (in Ukrainian).
10. Kovarnyk N.V. (2015) Optymalni shliakhy finansovoho zabezpechennia osvity v Ukraini [Optimal ways of financial provision of education in Ukraine]. *Economic Herald of the University*, no. 27/1, pp. 178-183. (in Ukrainian).

THE CURRENT STATE OF FINANCIAL PROVISION OF EDUCATION IN UKRAINE

The purpose of the article. The financial provision of education is considered as an investment in human capital, which, when properly managed, should provide positive effects, social and economic growth, and increase the competitiveness of the country. Over the past few years, radical changes have taken place in the financial provision of education, in particular, the principles of targeted financing of the education provider and the responsibility of the combined territorial communities for the formation of a sufficient amount of financial resources for the educational sphere are being implemented; obligations on the financing of vocational and technical educational institutions are gradually transferred to the local level, there is a transformation of the structure of expenditures of the state budget into higher education, etc. In such conditions, the study of the financial provision of education in Ukraine and the search for effective ways of improving it becomes of particular relevance.

The article is devoted to the study of the practice of financial provision of education in Ukraine, analysis of the state of its budget financing, identification of priority ways to improve it.

Methodology. The specifics of scientific tasks being the subject of the research required the use of a complex of methods which enabled to analyze the current state of financial provision of education in Ukraine and identify perspective directions of its development.

Results. The sufficiency of budget financing of education in relation to gross domestic product is analyzed. The monitoring of financing of the educational sphere in terms of links and levels of the budget system are monitored. The dynamics and structure of expenditures of the consolidated budget of Ukraine for education in terms of functional and economic classification are estimated. The specifics of financial support of the national education in recent years are generalized. The main directions of improvement of the financial provision of the educational sphere in the context of the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the period up to 2021 are determined.

Practical implications. The priority areas for improving the financial provision of education in Ukraine should be: multi-channel revenue and consolidation of extrabudgetary sources of funding; intensification of work on the transfer of educational institutions to self-financing by ensuring their autonomy and integration into the economic environment; further development of mechanisms that promote the development of economic and financial autonomy of educational institutions; realization of a complex of measures aimed at increasing the investment attractiveness of educational institutions, stimulating inflow of financial, material and intellectual resources; expanding the system of program-targeted financing by increasing the number of educational institutions funded on the basis of medium and long-term targeted programs.

Value/originality. The article is devoted to the actual issues of the financial provision of education in Ukraine. In the process of analysis of the financial provision of the educational sphere, a number of specific features and threats are identified. Summarized problem points have created prospects for further research aimed at improving the financial provision of education in Ukraine.